
Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Класа

✓ Световното богатство ще се удвои до 2020 г.

http://www.klassa.bg/news/Read/article/190660_%D0%A1%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D0%B1%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE+%D1%89%D0%B5+%D1%81%D0%B5+%D1%83%D0%B4%D0%B2%D0%BE%D0%B8+%D0%B4%D0%BE+2020+%D0%B3.+

Световните финансови активи ще се увеличат с 90% до 2020 г. През 2010 г. те са били 198,1 трлн. долара, а десетилетие по-късно ще достигнат 371 трлн. долара. Това предвижда базовият сценарий с ръст на пазарите, разгледан в доклад на McKinsey Global Institute. При възстановяване на две скорости, в което бързоразвиващите се икономики се движат много по-бързо от развитите, световното богатство ще се увеличи от 198 трлн. на 338 трлн., или със 71 на сто. При най-оптимистичния сценарий то ще скочи с близо 98% до 391,5 трлн. долара, предвиждат експертите. Но и при трите варианта дяловете на Западна Европа и САЩ ще намаляват. За Стария континент – от 27 трлн. долара преди година на между 24 трлн. и 22 трлн. през 2010 г. А за Щатите – от 29 трлн. долара на 27-24 трлн. в зависимост от развитието на ситуацията. Данните на McKinsey Global Institute се потвърждават и от доклад на консултантска компания Deloitte, според който богатството на домакинствата ще нарасне със 119% до 2020 г. до общо 202 трлн. долара. Развиващите се страни ще отчетат 260% ръст спрямо доста по-скромен темп от 107% в индустриализираните икономики.

През 2010 г. като цяло инвеститорите от развитите пазари управляват 79% от световното финансово богатство, или 157 трлн. долара, но все повече парични потоци ще се насочват към развиващите се икономики, сочат още оценките на McKinsey Global Institute. Те държат 21%, но делът им в общото богатство до 2020 г. ще нарасне до 36 на сто - т.е. от 114 трлн. долара на 141 трлн. в следващите осем години. Китайските финансови активи ще достигнат 65 трлн. долара, а тези от Индия – 8,6 трлн. Но това, което е по-различното, е, че най-често частните инвеститори в тези страни концентрират финансите си в банкови депозити и съвсем малка част в акции. Макар че не спадаме в групата на бързоразвиващите се икономики и не попадаме в отчета на McKinsey Global Institute, в България инвестиционните нагласи са същите.

Оказва се, че през 2010 г. от общото финансово богатство едва 30,7 трлн. долара или 15% се държат в банки. 14% или 28,3 трлн. долара са в пенсионните фондове, а около 12% или 23 трлн. долара се управляват от застрахователи. Общо домакинствата по света държат около 43% или 85 трлн. долара от финансовите активи, а институционалните инвеститори – 28,3 трлн. или една седма. Централните банки контролират едва 6% от активите или 12 трлн. долара. Такъв дял имат и корпорациите.

Домакинствата от САЩ държат 42% от финансовите си активи в акции, тези от Западна Европа – едва 29%. Япония е на опашката по този показател с по-малко от 10 на сто ценни книжа в портфолиото на домакинствата, сочи още докладът. Средно делът на ценните книжа в глобалното финансово богатство е 29 на сто, но според анализите на McKinsey Global Institute той ще се свие с 22 на сто. Това ще предизвика огромна дупка между това, което инвеститорите търсят, и това, което компаниите предлагат. Разминаването се оценява на 12,3 трлн. долара.

✓ Искат експертен борд на бизнеса и правителството

http://www.klassa.bg/news/Read/article/190625_%D0%98%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%82+%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B5%D0%BD+%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B4+%D0%BD%D0%B0++%D0%B1%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%B0+%D0%B8+%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BE

Експертен борд от браншовите организации и правителството да определя икономическата политика на страната, предложи вчера Георги Чернев, председател на Софийската търговско-промишлена камара. 2012 г. ще бъде по-лоша за България от 2011 г., прогнозира от бизнеса, защото инфлационният натиск върху лева, който идва през обезценяването на еврото, ще бъде сериозен. „Всички известни макроикономически показатели в условията на тази криза не показват традиционно поведение. Няма готови формули за този всеобхватен и дълбок колапс“, смята Чернев.

Не е вярно, че няма криза у нас. Може би само фирмите, които работят на аутсорсинг, не усещат рецесията, но за всички други сектори проблемите са повече от сериозни. Мит е, че като имаме нисък бюджетен дефицит, няма криза, както и че който има държавен дълг, има по-големи трудности от нас, категоричен бе той. Оборотите на средния и дребния бизнес са спаднали с повече от 50%, а в златарския бизнес например спрямо 2008 г. оборотите са спаднали с 90%. Изхода бизнесмените виждат в три основни направления – мерки за увеличаване на износа, за активизиране на вътрешното потребление и привличането на чуждестранни инвестиции. Един от основните проблеми пред малкия и средния бизнес е администрацията, която вместо сътрудник и съветник се явява в качеството на контролор или рекетор, каза Генчо Велев – член на УС на СТПК. Той даде за пример бавенето на връщането на ДДС на фирмите. Въпреки че администрацията беше осъдена в Страсбург за неправилно тълкуване на закона, се изнамират нови членове, които да оправдават поведението й. Голям проблем е и така наречената СУПА – система за управление приходите на администрацията. Чрез нея се създават всевъзможни пречки пред бизнеса най-малкото защото софтуерната система не функционира нормално, смята Велев. Начинът, по който бизнесът оцелява, е мимикрията или влизането в сивия сектор, коментира Чернев. Според него

безсилието и в ЕС е очевидно, защото няма еднозначен отговор. Необходимо е да се вземе единно решение, което в момента е невъзможно. Кризата на еврото е в неговия генезис. Това беше валутата, която копираше долара. Основното при долара е, че финансовите дупки се запълват с печатането на повече пари, смята той.

Според бизнесмените не е толкова трагично да се лишим от еврото най-малкото защото то не стана световна валута. Някои от локомотивите на ЕС като Франция вече смятат, че при разпад на общата валута ще загубят по-малко, отколкото, ако се опитват да я укрепят. Френските икономисти са изчислили, че загубите от евентуалното оттегляне от еврозоната за Франция ще бъдат 20% от стойността на валутата в момента. Ако еврото се девалвира, загубите ще бъдат повече – около 30%. През 2012 г. еврото няма да изчезне, защото за въвеждането му беше необходима около година и минимум толкова ще е нужно за връщането към националните валути, убедени са от Софийската търговско-промишлена камара. Но не бива да изключваме възможността в 2013 г. освен натрупаната инфлация да имаме и подготовка за излизане от еврото, което означава големи загуби за българската икономика. В глобален план настъпването на Китай, включително и у нас, е реална възможност. Известно е, че източният тигър е изкупил около 70% от европейския дълг. Получи се така, че през тези 20 години реалните пари отидоха в Китай, а дълговете останаха в Европа и САЩ, коментира Чернев.

✓ Бисер Петков, управител на Националния осигурителен институт (НОИ) Над 50% от пенсиите се плащат от бюджета

http://www.klassa.bg/news/Read/article/190613_%D0%91%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80+%D0%9F%D0%B5%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%2C+%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB+%D0%BD%D0%B0+%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B8%D1%8F+%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%B3%D1%83%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD+%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%82+%28%D0%9D%D0%9E%D0%98%29+++%D0%9D%D0%B0%D0%B4+50%25+%D0%BE%D1%82+%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%81%D0%B8%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D1%81%D0%B5+%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%89%D0%B0%D1%82+%D0%BE%D1%82+%D0%B1%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%B0

- Г-н Петков, какъв е реалният дефицит в НОИ? В интервю на в. „Класа“ г-жа Менда Стоянова заяви, че вече е достигнал 5,5 млрд. лв. Каква е сумата?

- Може би първо трябва да разясним какво е дефицит. Това е, когато разходите по държавното обществено осигуряване превишават приходите и оттам приходите са недостатъчни, за да покрият планираните разходи. Този недостиг на приходи се покрива със субсидия от централния бюджет. Имам предвид разходите за пенсии, обезщетения, парични суми по ДОО. Приходите знаете, че се формират от осигурителни вноски и трансфери от държавния бюджет, чрез които държавата изпълнява ролята си на т.нар. трети осигурител, т.е. прави трансфер на суми, които се изчисляват в размер на 12% върху общия осигурителен доход на всички осигурени. Когато се говори за участието на бюджета във финансирането на разходите на ДОО, се има предвид и трансферът за държавни служители, защото държавата тогава поема като работодател цялата осигурителна вноска.

В този смисъл дефицитът във финансово изражение е друг. Планираният за 2011 г. без този, натрупан в системата на администрацията, е в размер на 1,390 млрд.лв. Нашите очаквания са, че в края на годината ще имаме един допълнителен непланиран дефицит в размер на около 270 млн. лв., което се дължи основно на по-малкия размер осигурителни вноски, които ще постъпят в ДОО. Това не е нещо ново, още в първата половина на годината беше отчетено, че се очаква да има такъв дефицит. Говореше се за сума от около 300 млн., но на база изпълнението на бюджета за първите 11 месеца, за които вече има отчетени данни, можем да говорим, че допълнителният дефицит е около 270 млн. лв., или с около 30 млн. по-малко. Така че за 2011 г. имаме фактическия недостиг на приходите в ДОО от около 1,660 млрд. лв., а за 2012 г., съгласно новоприетия бюджет на ДОО плановият размер на дефицита е 1,917 млрд. лв., което, за да се балансира, е предвидено да бъде покрито със субсидия от централния бюджет. Ако имаме предвид участието на държавата като „трети осигурител“ и заплащаш вноските на държавните служители, тогава сумата е различна и наистина достига суми, които са над 4 млрд. лв.

- Откъде се е образувал този дефицит през годините? Имате ли разчет по години как точно е натрупан той?

- Дефицитът е постоянно явление. Размерът му флукутира през годините, но за целия период след извършената през 1999 г. реформа се наблюдава нарастване до най-големия му размер през 2010 г. Системата на финансиране е разходопокривна, т.е. би трябвало разходите да се финансират с приходите, но поради ред причини системата не може да бъде балансирана по този начин. Основната причина е плащането на по-малко осигурителни вноски, но друга е, че осигурителната вноска по принцип не е изчислена така, че да покрива разходите. Нашите разчети показват, че за да може плащанията да се покриват изцяло от приходите от осигурителни вноски, те трябва да са няколко пункта по-високи за всички категории лица. За рано пенсиониращите се тези вноски би трябвало да бъдат с 8-9 процентни пункта по-високи. Тези нива в момента икономиката не би могла да си ги позволи, защото те пък са свързани с възможностите за растеж и натоварването на бизнеса с плащането на данъци и осигурителни вноски. Допълнително по-малкият брой осигурени лица също води до намаляване на приходите. Така че в този нов период на развитие на пенсионната реформа дефицитът е постоянно явление. Неговата величина зависи от политиките и икономическата фаза на икономическия цикъл. Но основната тенденция за съжаление е нарастване на зависимостта от трансферираните средства от държавния бюджет, които са над 50% от необходимата сума, което променя същностно философията и характера на системата. Това налага мерки, които постепенно да възстановят баланса в модела.

- Достатъчни ли са приетите промени в пенсионната система за балансиране на системата, както оповестихте, че до 2021 г. това ще се постигне?

- Целта на промените в условията на пенсиониране относно възрастта е именно финансово укрепване на системата на ДОО в средносрочен и дългосрочен период. Чрез плавно увеличаване на възрастта за пенсиониране да се премине към плавно увеличение на пенсиите. Разчетите, които сме направили в НОИ, показват, че икономииите чрез тези мерки ще дойдат от икономииите за разходи. Очаква се хората да остават по-дълго на пазара на труда, да допринасят за осигурителната система, продължавайки да внасят осигуровки, което ще повиши при равни други условия постъпленията от тях. Тези мерки не са

достатъчни и за да се балансира напълно системата. Те в средносрочен план намаляват чувствително дефицита, но след 2035-2040 г. демографската ситуация се очаква да се влоши сериозно. Обсъжда се и допълнителен пакет от мерки, които се предлагат от работодатели и синдикати, които да дадат положителни ефекти най-вече в приходната част на бюджета на ДОО, т.е мерки за увеличаване на постъпленията от осигурителни вноски, като криминализирането на укриването на вноски.

- От какво ще се формира пенсионният фонд в бъдеще?

- Ако имате предвид фонд „Пенсии“, постъпления идват в момента от осигурителната вноска в частта за пенсии, или 17,8% за трета категория труд, която и родените до 1960 г. правят. За родените след 31 декември 1959 г. 5% постъпват и в избрания от тях универсален фонд, като във фонд ДОО постъпват 12,8%. Фонд „Пенсии“ е и с най-голям дефицит, защото именно там е най-голямата разлика между постъпленията и изплащаните суми за пенсии. Там разминаването е повече от 1 млрд. лв. Целта е дефицитът да бъде въведен в поносими граници за бюджета в бъдеще.

- Заради промените се създаде впечатление, че ще е трудно да се запази равнопоставеността на различните категории труд в социалната система. Как ще се съхрани справедливостта при правото за пенсиониране, като се има предвид, че след 2015 г. част от пенсиите ще изплащат през професионалните пенсионни фондове?

- Предприетите промени в Кодекса за социално осигуряване в областта на ДОО са справедливи и последователни. Те завишават условията за пенсиониране за всички категории лица без изключение. Завишава се възрастта за масовата трета категория труд и за военни и полицаи, работещи по чл. 69 от КСО, като възрастта за пенсиониране става от 25 на 27 години, увеличава се и възрастта за първа и втора категория труд. Категорийните работещи, чиято пенсия сега се формира само от ДОО, преходният режим предвижда от 2015 г. изплащането на т.нар. срочни пенсии. Тя ще се поеме изцяло от професионалните пенсионни фондове, където лицата от първа и втора категория труд от 2000 г., когато бяха създадени тези фондове, бяха задължени да правят осигурителни вноски в размер на 7% за втора категория и на 12% за първа, т.е. целта е за този 15-годишен период да се отпусне съответният размер срочна пенсия, която лицата ще получават до придобиване на право за пенсиониране по възраст по чл. 68, когато вече ще получат пенсия от ДОО. За времето от ранното пенсиониране до това по възраст разходите се поемат от втория стълб на пенсионната осигуряване – професионалните фондове, които се управляват от пенсионноосигурителни дружества.

- В тази връзка промените предвиждат да премахнат тавана за новоотпуснатите пенсии от 1 януари 2014 г., но за старите ще има ли график за премахване на лимита?

- Премахването на тавана е един стимул за осигуряването, което би трябвало да е основен за системата. Но няма изричен законов текст, който да регламентира как ще се постъпва със старите пенсии, т.е. тези, които ще бъдат отпуснати до 2014 г. В момента таванът е обвързан с максималния осигурителен доход, който е 700 лв., като, ако остане тази обвързаност, този таван ще расте при всяка промяна. Това все пак ще обхване засегнатите лица, които към момента са 49 000. Това е едната възможност, която вероятно ще се предвиди в законодателството. Другата възможност, която може да се предвиди, е чрез индексирания на пенсиите да нараства и таванът. Данните показват, че тези пенсии, които са ограничени от максимален размер, са с разлика средно от по 100 лв., но има и пенсии, които са доста над максималния размер от 700 лв. По наш разчет, ако се отмени прагът за всички пенсии, системата ще натовари бюджета с около 100 млн. годишно. Така че най-вероятно ще се възприеме политика на плавно нарастване на тавана за старите пенсии.

- Естествено, НОИ няма регулаторна функция в това отношение, но може ли да се окаже, че вторият стълб на пенсионното осигуряване също има свои дефицити?

- Безспорно е, че пенсионната система трябва да се разглежда като едно цяло от всички свои компоненти – от разходопокривната държавно осигурена пенсионна система до допълнителното пенсионно осигуряване, което се осъществява на капиталов принцип и се администрира от пенсионноосигурителните дружества. Бъдещият пенсионен приход ще бъде обвързан с това, какъв ще е приносът на всяко лице от формиране на общия осигурителен доход, но принципите са различни за двете системи. Размерът на пенсията в държавната система е определен по формула в непосредствена връзка със собствения принос и осигурителния стаж, докато допълнителното осигуряване има дефинирани вноски от 5% и индивидуални партиди, което означава, че предварително не е дефиниран размерът на пенсията, а зависи от осигурителните вноски и от доходността на фонда. Оттук нататък е важно как ще бъде регулирана фазата на изплащане. Доколкото е записано в закона, те имат пожизнено значение, но има и много други съществени въпроси, от които ще зависи размерът на пенсията, които в момента не са регулирани.

- В тази връзка твърдението, че със средствата на НОИ е възможно да се играе в хедж фондовете, вярно ли е?

- В случая става дума за едно превратно представяне на една законова възможност, която имат пенсионноосигурителните дружества при инвестиране на средствата на пенсионните фондове. Според сега действащите регулации не само в България, но и навсякъде по света това е част от пенсионната система. Активите на пенсионните фондове се инвестират на фондовата борса, която е регулиран пазар на финансови инструменти, подчертавам, регулиран. Съгласно действащите регулационни механизми част от активите на пенсионните фондове се инвестират във финансови инструменти. Това е част от капиталовия пазар. Тези фондове са създадени с тази цел, като участват на фондовата борса, да стимулират развитието на икономиката, а от друга страна, целта те самите да извличат доходност от инвестициите, което да е в полза на осигурените лица. Така че това не е игра в този смисъл, това е вид легитимна инвестиция. Доколкото съм запознат с текущото законодателство, българските пенсионни фондове нямат право да играят на хедж пазара. Но подчертавам, че става дума за сектора на допълнителното пенсионно осигуряване.

- Каква би била оптималната реформа на пенсионната система?

- Когато говорим за пакет от мерки, те трябва да имат някакъв критерий за оптималност. А критериите за качеството на пенсионната система са няколко. На първо място, пенсионната система трябва да осигурява адекватни по размер пенсии и системата да е финансово устойчива. Но също така трябва да е модерна. Съвременното разбиране е, че тази система трябва да има диверсифицирани източници на финансиране, което означава и формиране на обществена култура за създаването

на портфейли. Съвременната пенсионна система съчетава принципите на солидарността между поколенията и принципа на личната заинтересованост. Понякога трябва да се прави избор между двете основни цели – адекватност на пенсиите и устойчивост на системата, защото, колкото е по-щедра тя, може да постави в риск нейната устойчивост. Оптималната система е тази, която намира най-доброто съотношение между двата основни принципа.

[Вестник Новинар](#)

✓ Потреблението се свива

http://novinar.bg/news/potrebleniето-se-sviva_Mzc4Mjs0OQ==.html

Търговците използват празниците и предлагат стоките с голяма разлика между цена на дребно и цена на едро. Това каза пред „Фокус“ Едуард Стойчев, председател на Държавната комисия по стоковите борси и тържищата. По думите му потреблението се свива. Това е световна тенденция, уточни Стойчев.

„Всеки гледа да продаде по-скъпо и с по-голяма печалба“, поясни той. Обичайно януари е силен месец по отношение на потреблението, спад обикновено се отчита след средата на февруари, дори в добра година, когато хората вече са поизморени от празниците и похарчили предвидените пари.

„Цените на плодовете, зеленчуците и млечните цени са стабилни, нямат резки спадове или растежи“, обяснява Стойчев.

„Също така, спекулациите с цените на месото не се оправдаха и сега в графиката месото е с лек спад на цените“, добавя той.